

havenlauwersoog

Worden vergunningen nog verleend?

Onzekere tijden visserij

De garnalenkotters liggen zij aan zij in de haven van Lauwersoog. Ze bepalen bij binnenkomst van de haven ook gelijk de sfeer. En zijn daarmee ook bepalend voor de grote stroom aan toeristen en dagjesmensen die jaarlijks de haven bezoeken. Om er een visje te eten, maar ook om vanuit de haven andere activiteiten te ondernemen. Maar hoelang liggen ze er nog? Er stapelen zich donkere wolken op. Reden: de vergunningen om op garnalen te mogen vissen stoppen in september a.s.

Achter de schermen wordt er druk gelobbyd. En vissers en organisaties hebben onlangs ook een brandbrief aan koning Willem Alexander gestuurd. Het schrijven is ondertekend door zowel Nederlandse vissers als hun Duitse en Belgische collega's die in Nederlands water vissen. Alsmede diverse visserij gerelateerde instanties.

Somber

Lammert Bolt, geboren en getogen in Zoutkamp, tevens voorzitter van de collectieve Inkoopvereniging Visserij, is afkomstig uit een echte visserijfamilie en al jaren actief vanuit Lauwersoog. Hij heeft veel uitdagingen gekend en telkens 'kwam het goed'. Dit keer ziet hij het echter somber in. Bolt: "Er komen steeds meer regels. Wanneer we naar zee toe gingen waren we vrij. Dat is nu niet meer. Er zijn meer en meer gesloten gebieden (vanwege de windparken), waar we niet mogen vissen. Daarnaast hebben we te maken met bodemberoering en de stikstofproblematiek. Bodemberoering is de grootste uitdaging. De netten mogen niet over de bodem heen slepen".

Kapitaalkrachtig

Wat stikstof betreft, daar ligt volgens Bolt ergens de waarheid in het midden. "Daar zullen we met z'n allen in moeten veranderen. De motoren voldoen straks aan alle eisen. Dat kost een behoorlijke investering die niet voor iedereen te betalen is. Alleen kapitaalkrachtige ondernemers zullen overeind blijven. Daar kan je eventueel een lening voor afsluiten. Maar die bodemberoering, daar is nog geen oplossing voor. Helaas zijn we in deze materie nog geen één Europa. In andere landen gelden weer andere regels. Als Brussel zegt bodemberoering mag niet meer in Natura 2000 dan hebben we een september geen vergunning meer. Dan hebben we commercieel een groot probleem. Tong en schol is duurder visserij, dat zie ik niet als een uitkomst".

Volgens Bolt is Lauwersoog een hele mooie haven met allerlei voorzieningen voorhanden. Er is een grote loskade en diverse goede services. "Het is een gunstige uitvalsbasis vlakbij de Duitse bocht. Voor de kreeftenvissers is deze plek ook heel gunstig. Ruim 30 jaar ben ik hier actief vanuit mijn eigen BV Visserijbedrijf LR Bolt ZK14. Niet iedereen 'zit hier op garnalen'. Er zijn 200 garnalenkotters in heel Nederland. Als er geen positieve kentering komt in dit dossier, dan zullen er ook in Lauwersoog een groot aantal wegvallen. Bolt: "Ik denk dat er wel visserij blijft, maar er zal maar een klein gedeelte over blijven. Ik denk dat er ca. 80% zal afvallen. Of de garnalenvisserij overeind blijft; dat is nog maar de vraag. Dit betekent veel voor de Nederlandse handel en ook voor de export naar België en Frankrijk. Maar ook heel veel voor het toerisme. Het beeld van de haven zal anders worden. Mensen komen nu vooral voor bootjes en aanvullend voor het Werelderfgoedcentrum. En die bootjes zijn er straks een stuk minder.

Toekomstvisie

Stel al dat er een vergunning verleend wordt, dan is Lammert Bolt van mening dat er nu eindelijk eens een goede toekomstvisie moet komen, want die ontbreekt nu volledig. "De ene brand is nog niet geblust of de andere komt er alweer aan. De Vissersbond behartigt onze belangen. Zij zitten ook met ministers om de tafel. Vanuit het havenbestuur en vanuit de coöperatie zou het goed zijn als ze zich sterk maken. Ook samen met de gemeenten. Het is niet alleen de visserij, alles erom heen wordt geraakt. We moeten het gezamenlijk belang uitstralen".

Lammert Bolt bij zijn kotter.

Bijzonder meetkastje in de haven

Verscholen tussen twee gebouwen hangt sinds kort in de haven van Lauwersoog een bijzonder kastje dat de donkerte meet. De meting is een onderdeel van het Masterplan Donkerte. Het gaat hier om een initiatief van de gemeente het Hogeland, de Provincie Groningen en de Rijksuniversiteit Groningen die samen met de ondernemers in de haven willen bereiken dat er minder lichtuitstoot is. En meer duisternis is ook beter voor de status van het nabijgelegen International Dark Sky Park.

Een bijkomend voordeel is dat de lichtreductie ook leidt tot lagere energiekosten, maar bovenal ook beter is voor natuur en mens. Theo Jurriëns, sterrenkundige en duisternisbewaker, werkt al jaren aan dergelijke onderzoeken mee. "We hebben ca. 35 meetkastjes in Nederland. De meeste in het noorden van het land. Zo is er ook voldoende vergelijkingsmateriaal".

Hoe werkt het

Maar hoe werkt zo een kastje eigenlijk? Jurriëns: "In feite is er een sensor die licht meet. Afwezigheid van licht betekent duisternis". Dagelijks zijn er een uur vóór zonsopkomst tot een uur ná zonsopkomst metingen. Alle gegevens zijn terug te vinden op de website washetdonker.nl. Je kunt zelfs zien waar er in Nederland mist of sneeuw is. "Dat geeft meer verstrooiing en uiteindelijk meer lichtreflectie". Hoelang het kastje in de haven blijft hangen is nog niet bekend. In ieder geval zal jaarlijks een evaluatie plaatsvinden.

Betrokkenheid ondernemers

De ondernemers uit de haven zijn nauw betrokken bij het onderzoek. Voorafgaand aan het plaatsen van het kastje zijn er in de 'donkere uren' foto's gemaakt om een goed beeld te krijgen waar er licht is. Dit heeft geleid tot een rapport met adviezen om de lichtuitstoot te reduceren. Het gaat hier om vijf categorieën: openbare verlichting langs wegen, terreinverlichting, scheepsverlichting, steigerverlichting en gebouwenverlichting. Een aantal ondernemers hebben al maatregelen genomen om de lichtintensiteit te verminderen.

Dit kleine meterkastje hangt in de haven van Lauwersoog en meet hoe donker het is.

De bouw van Werelderfgoedcentrum Waddenzee is van start!

Na jaren van voorbereiding zijn de eerste bouwwerkzaamheden voor het Werelderfgoedcentrum Waddenzee gestart.

Bouwgroep Dijkstra Draisma uit Dokkum is, samen met partner Elsinga, gestart met het bouwrijp maken van de bouwlocatie in de haven van Lauwersoog.

De eerste paal gaat deze lente de grond in. De verwachte opening van het Werelderfgoedcentrum is in het voorjaar van 2025. Meer informatie over de bouw en de plannen is te vinden op www.wec-waddenzee.nl.

Illustratie: Reinier van den Berg en Hans Broekhuis